

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Jean M. Twenge

GENERAȚIA INTERNETULUI

traducere din limba engleză de
LOREDANA BUCUROAIA

Creat cu pasiune și savoir-faire. Un volum Baroque Books & Arts®.

CUPRINS

Introducere. Cine sunt cei din generația iGen și de unde știm?	7
Anul nașterii, ca punct de referință.....	12
Denumirea	15
Datele.....	16
Datele demografice și impactul la nivel global	21
Contextul.....	21
Precizări suplimentare	23
O privire spre viitor.....	26
1. Fără grabă – maturizare lentă.....	28
Cum (nu) ies în oraș și (nu) își fac de cap	29
Interludiu despre motivele pentru care adolescenții se comportă mai puțin ca niște adulți – și de ce nu este nici bine, nici rău.....	36
Permisul de conducere.....	38
Dispariția copiilor cu cheia de gât.....	42
Scăderea numărului de adolescenți care lucrează	44
împrumuturile de la banca intitulată „Mama și Tata”	49
Dacă bei, pierzi.....	51
Maturizarea lentă.....	56
Asta se întâmplă pentru că adolescenții sunt mai responsabili?	58
Parteneri, nu prizonieri.....	61

2. Internet: timpul online – și celelalte tipuri de mass-media..67	
Toată lumea le folosește: rețelele sociale.....72	
Sunt cărțile pe cale de dispariție? 80	
Pisici amuzante – marea compilație a anului 2017! 88	
3. Nu în persoană – alături de tine, însă doar virtual 92	
Statul cu prietenii.....94	
Să mergem împreună (sau nu).....97	
Partea întunecată a tehnologiei – fericirea și sănătatea mintală 102	
Creierul primitiv, FOMO și competențele sociale 117	
4. Nesiguranța – noua criză a sănătății mintale.....121	
Totul (nu) este minunat 122	
Singur și exclus.....124	
Teama de a trăi: depresia.....129	
O epidemie de suferință – tulburarea depresivă majoră, automutilarea și suicidul 138	
De ce s-au înmulțit problemele de sănătate mintală?.....143	
Lipsa de somn 146	
Ce putem să facem? 151	
5. Nereligios: pierderea interesului față de religie (și spiritualitate).....154	
Parte din turmă: participarea la activitățile religioase publice.....156	
Credincioși, dar altfel 160	
Convingeri religioase personale 162	
Religia versus secolul XXI 166	
„Spiritual, dar nu religios“ a devenit „Nici religios, nici spiritual“ 167	
Decalajul: polarizarea religioasă în funcție de rasă, statut socioeconomic și regiune.....170	
Prea multe reguli – ce a dus la declinul religiei 176	
Un fel de Europă, dar cu mașini mai mari – viitorul peisajului religios 181	
6. Izolat, dar nu intrinsec – mai multă siguranță, mai puțină implicare civică 184	
Rămâi în siguranță.....185	
Pericolele alcoolului și siguranța fumatului (de iarbă) 187	
Scăderea numărului de violențe și agresiuni sexuale 192	
Fără riscuri, vă rog.....195	
Un spațiu sigur pentru toți studenții 197	
Siguranța casei, oriunde te-ai afla 203	
Este treaba ta să ne protejezi și să ne ții în siguranță.....205	
Cum am ajuns aici?.....210	
Avantajele și dezavantajele protecției.....212	
Gata cu motivația intrinsecă.....216	
Sunt aici doar pentru că trebuie – atitudinile față de școală ..219	
Grija față de ceilalți și comunitatea 223	
Ce învață ei în mediul online? 226	
7. Nesiguranța venitului: munca pentru câștig, nu pentru cumpărături 230	
Cea mai bună parte a unei slujbe 232	
Un loc de muncă 239	
Munca este pentru bătrâni.....241	
Voi reuși? 245	
Așteptări: iluziile s-au spulberat până la urmă? 248	
Ce vor: marketing pentru iGen.....251	
8. Nedefinit: sexul, căsătoria și copiii 260	
Sexul în epoca Tinder 261	
Generația porno 271	
Molipsirea de sentimente 274	
O să mă căsătoresc... la un moment dat 280	
Nu sunt sigur că vreau copii.....286	
9. Incluziune: despre LGBT, gen și rasă în noua eră.....291	
LGBT: iubirea câștigă 292	
Tânăr și trans 300	
Rolurile de gen: cine ce face? 302	

Rasa: cu toții împreună, dar cu o oarecare reticență.....	309
Spațiile sigure, retragerea invitațiilor și avertismentele	320
Să fie vorba doar despre câțiva activiști	
sau despre un nou standard?.....	326
Microagresiunile: o mie de mici tăieturi.....	328
Discuțiile libere și deschise.....	331
10. Independent: opinii politice.....	333
Problemele partidelor politice	335
Polii politici.....	343
Legalizarea marijuanei, avorturile legale, pedeapsa	
cu moartea și controlul armelor: fiecare să facă	
orice vrea – viziunea libertariană.....	346
Pur și simplu, nu am încredere și nu vreau să mă implic....	357
Nu sunt un mare fan al știrilor	365
Concluzii. Înțelegerea – și salvarea – generației internetului	369
Lasă telefonul deoparte.....	371
Trucuri utile.....	376
Nudurile și pornografia	380
Lipsa interacțiunilor în persoană.....	382
Lupta cu anxietatea și cu depresia	384
Maturizarea lentă.....	387
În siguranță, dar nu nepregătiți.....	390
Tinerii iGen în sălile de clasă	393
Angajarea tinerilor iGen – și încercarea de a-i convinge	
să-și păstreze serviciul.....	397
Ce urmează pentru iGen?.....	402
Mulțumiri.....	403
Note bibliografice	405
Indice	423

WITH LOVE,
BAROQUE

FĂRĂ GRABĂ – MATURIZARE LENTĂ

Într-o după-amiază însorită de toamnă ajung la un liceu de lângă San Diego și mă îndrept spre sala de clasă unde se ține cursul de psihologie. Profesorul le amintește elevilor că luna viitoare au test și le spune că astăzi e „o zi de muncă” în care să-și organizeze notițele și să revadă ce au de învățat. Mutăm două birouri pe palierul din afara sălii de clasă, iar profesorul alege un elev, dintre cei care au primit permisiunea părinților de a discuta cu mine. „Azar!”, strigă el, iar o fată cu părul negru și lung ridică mâna și răspunde „Da!”.

Azar emană un entuziasm năvalnic în legătură cu aproape orice, vorbind în ritmul rapid și ritmat care îi caracterizează pe mulți dintre adolescenții din sudul Californiei. „Ați văzut filmul *Spy*? Este atât de bun”, țâșnește ea. Când o întreb dacă are un cântec preferat, îmi spune: „Da. «Wildest Dreams», al lui Taylor Swift, «Blank Space», al lui Taylor Swift, și «Bad Blood», al lui Taylor Swift.” „Să înțeleg că îți place Taylor Swift?”, o tachinez eu. „Nu neapărat, doar am memorat toate versurile cântecelor ei”, răspunde ea. Când o întreb ce îi place să citească, îmi răspunde: „Harry Potter este viața mea – îl iubesc.” Îmi

spune că nu și-a luat carnetul de conducere încă, așa că mama ei o duce și o aduce de la școală.

Având în vedere obsesia pentru Taylor Swift, dragostea pentru Harry Potter și faptul că e mereu adusă cu mașina de mama ei, ați putea să credeți că Azar are 14 ani. Dar, nu, ea are 17 ani.

Azar se maturizează încet, luându-i mai mult până să îmbrățișeze responsabilitățile și plăcerile care vin odată cu vârsta adultă. Am putea să fim tentați să credem că este o excepție: cu toate filmele porno de pe internet, costumele sexy de Halloween pentru tinere fete, băieții de clasa a VII-a care le cer nuduri colegele lor și alte chestiuni cu tentă adultă, care le atrag atenția prea devreme, mulți oameni cred că adolescenții și copiii se maturizează mult mai repede decât în trecut. „Copilăria nu mai există. Ei au acces la această lume a adulților și simt nevoia să facă parte din ea”, se plângea recent un director de școală generală din Brooklyn. Mulți cred că adolescenții se îndreaptă spre maturitate mai repede ca niciodată. Oare așa să fie?

CUM (NU) IES ÎN ORAȘ ȘI (NU) ÎȘI FAC DE CAP

Într-o vineri seara, când am bătut la ușa unei case îngrijite din suburbii, cea care mi-a deschis a fost Priya, o fată de 14 ani. E o puștoaică drăguță, indiano-americană, cu păr lung și aparat dentar. De câteva luni e boboc la un liceu dintr-un cartier suburban aflat la nord de San Diego. Mama ei îmi oferă un pahar de apă cu gheață, în timp ce ne așezăm la masa din sufragerie, lângă cărțile de școală ale Priyei și calculatorul ei roz; Priya are deja foarte multe de învățat, după ce s-a înscris la mai multe cursuri specializate. O întreb ce face în timpul liber, cum se distrează cu prietenii. „Uneori facem planuri să mergem la film sau ceva de genul acesta... sau ieșim să mâncăm în oraș”, îmi spune ea. Dar nu sunt ieșiri fără părinți. „De obicei, vine

cu noi un părinte sau vin chiar doi, în funcție de câți dintre noi vrem să mergem. Este destul de amuzant – să mergem în grup, părinți și copii.” Găesc un film care să fie pe gustul tuturor, spune ea, iar părinții și copiii merg împreună – așa cum procedau și în școala primară.

Iau legătura cu Jack, de 15 ani, care tocmai și-a terminat ziua aglomerată de la școală și antrenamentul de pe pista unui liceu din suburbiile Minneapolisului, unde este în clasa a X-a. Ne-am mai întâlnit de câteva ori înainte, când am vizitat Minnesota – este alb, un tânăr serios, cu păr negru și zâmbet timid, foarte apropiat de familia lui, care e la fel de athletică. Când îl întreb ce filme a mai văzut în ultimul timp, îmi numește două, văzute împreună cu părinții și cu sora lui. Asta m-a făcut să mă întreb dacă merge vreodată la film doar cu prietenii lui. „Unde îți place să-ți petreci timpul cu prietenii și ce faceți de obicei, când vă adunați?”, îl întreb eu. „De cele mai multe ori mergem să alergăm sau ceva de genul ăsta”, spune el. „Avem o piscină acasă și ei mai vin pe la mine să înotăm; sau mă duc eu la ei acasă.” Îl întreb dacă a fost la vreo petrecere, iar el îmi povestește despre o petrecere din timpul verii, când a fost acasă la un prieten și au jucat volei; părinții prietenului respectiv au fost tot timpul acolo. Un weekend obișnuit pentru el înseamnă o cursă pe pista alergare și timp petrecut cu familia. „Mergi vreodată undeva fără părinții tăi?”, îl întreb. „Păi... la meciuri de fotbal... dar, în rest, nu prea”, îmi spune el.

Priya și Jack reprezintă, din ce în ce mai mult, adolescentul tipic: tinerii iGen nu prea ies în oraș fără părinți. Această tendință a început cu generația Millennials, iar apoi s-a accentuat într-un ritm rapid odată cu iGen (vedeți figura 1.1). Cifrele sunt uimitoare: elevii de clasa a XII-a din 2015 ies în oraș mai rar decât ieșeau elevii de clasa a VIII-a înainte cu doar câțiva ani, în 2009. Deci tinerii de 18 ani ies mai rar decât ieșeau cei de 14 ani, cu doar șase ani înainte.

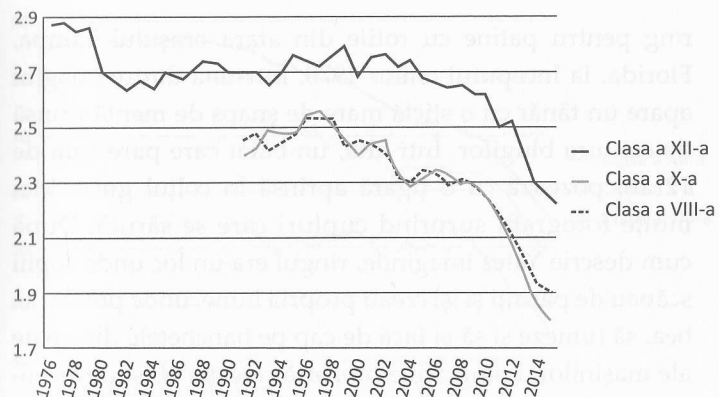

Figura 1.1. De câte ori pe săptămână ies în oraș fără părinți copiii de clasele a VIII-a, a X-a și a XII-a. *Monitoring the Future, 1976–2015.*

Aceste declinuri nu se datorează schimbărilor survenite în caracteristicile demografice: tendința este aceeași și pentru adolescenții albi (vedeți Anexa B). Cifrele arată la fel, indiferent că e vorba despre tineri care provin din clasa muncitoare sau despre cei din pătura socială mijlocie. Și nu este o tendință cauzată de recesiune: chiar și după ce economia și-a revenit, în jurul lui 2012, numărul ieșirilor independente ale adolescenților au continuat să scadă. Cel mai probabil candidat la titlul de cauză este smartphone-ul, folosit de majoritatea adolescenților începând de prin 2011-2012.

Indiferent de cauză, rezultatul este același: e mai puțin probabil ca adolescenții iGen să experimenteze libertatea de a-și petrece timpul în afara casei, fără supravegherea părinților – acel prim contact cu tentația independenței, specifică până atunci doar adulților, momentele când adolescenții iau propriile decizii, indiferent că sunt bune sau proaste.

Comparați situația cu anii 1970, când generația Baby Boomers ajungea la adolescență. Bill Yates a publicat recent o carte cu fotografiile unor adolescenți aflați într-un

ring pentru patine cu roțile din afara orașului Tampa, Florida, la începutul anilor 1970. Într-una dintre imagini apare un tânăr cu o sticlă mare de șnaps de mentă prinsă de centura blugilor. Într-alta, un băiat care pare cam de 12 ani pozează cu o țigară aprinsă în colțul gurii. Mai multe fotografii surprind cupluri care se sărută. După cum descrie Yates imaginile, ringul era un loc unde copiii scăpau de părinți și își creau propria lume, unde puteau să bea, să fumeze și să-și facă de cap pe banchetele din spatele mașinilor. Fotografiiile prezintă colecția obișnuită pentru anii 1970 de pantaloni cadrilați, curele late și păr lung, dar ceea ce mi-a rămas întipărit în memorie este cât de maturi păreau chiar și cei mai tineri dintre ei – nu atât fizic, cât prin spiritul lor independent, îndrăzneț și non-șalant. Toți se uită direct la aparatul de fotografiat, cu acea siguranță de sine născută din faptul că fac propriile alegeri – chiar dacă părinții nu le-ar considera potrivite și chiar dacă, obiectiv vorbind, ele nu sunt alegeri potrivite. Fac parte din generația Baby Boomers, crescând într-o vreme când părinții erau fericiți să-i lase pe-afară și când succesul economic nu depindea de o diplomă.

Și săruturile din ring sunt mai puțin comune: adolescenții iGen sunt mai puțin dispuși să iasă la întâlniri (vedeți figura 1.2). Doar jumătate dintre elevii din ultimul an de liceu (comparativ cu generația Boomers și Generația X, la aceeași vârstă) ies vreodată la întâlniri. La începutul anilor 1990, aproape trei din patru tineri de clasa a X-a ieșeau uneori la întâlniri, dar în anii 2010 doar jumătate dintre ei mai făceau asta.

Studentii pe care i-am intervievat m-au asigurat că tot „a-ți da întâlnire” este formularea corectă, așa că schimbarea modului de exprimare nu stă la baza declinului. Etapa inițială, descrisă de cei din Generația X prin „a plăcea” („Te place!”), este ceea ce membrii iGen numesc acum „a vorbi” – o alegere ironică pentru o generație care preferă să scrie mesaje în loc să vorbească la telefon. După ce un

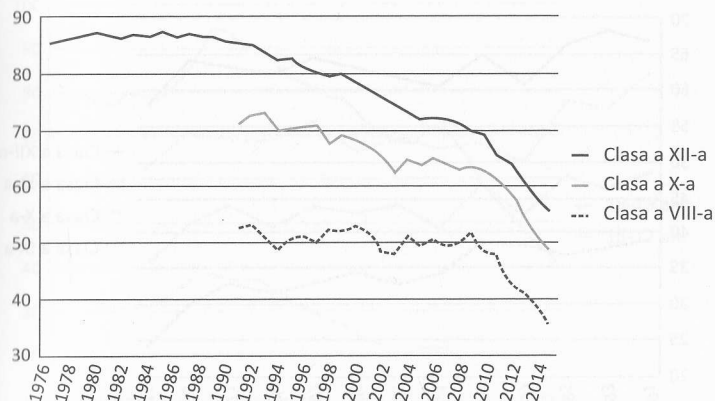

Figura 1.2. Procentajul tinerilor de clasele a VIII-a, a X-a și a XII-a care ies la întâlniri. *Monitoring the Future*, 1976–2015.

cuplu „vorbește” de ceva timp, e posibil să înceapă să-și dea întâlniri. Emily, o fată de 14 ani din Minnesota, spune că are câteva prietene care au ieșit la întâlniri. Am întrebato ce fac de obicei la aceste întâlniri. „Se duc unul la casa celuilalt. Sau merg la cumpărături împreună”, mi-a spus ea. „De obicei, fata face cumpărături, iar băiatul mai mult merge după ea.” Am râs și i-am spus că tot cam așa se petrec lucrurile și mai târziu.

Chloe, de 18 ani, din Ohio, a avut două relații romantice. În ambele, spune ea, aproximativ o treime dintre conversațiile de început au avut loc prin intermediul mesajelor și al rețelelor sociale (partea în care „vorbeau”), iar restul, față în față. Poate că tinerii formează în continuare perechi, doar că nu se văd atât de des – totuși, interacțiunea față în față este necesară, pentru a putea fi numită întâlnire. În alte cazuri, părinții sunt mai protectori decât erau pe timpuri. „Tata mi-a spus întotdeauna că în liceu relațiile amoroase sunt stupide și că nimeni nu ar trebui să-și dea întâlniri la vârsta aia”, scrie Lauren, de 19 ani. „Întotdeauna mi s-a părut interesant că spune asta, pentru că mama și tata au început să se întâlnească din clasa a X-a și

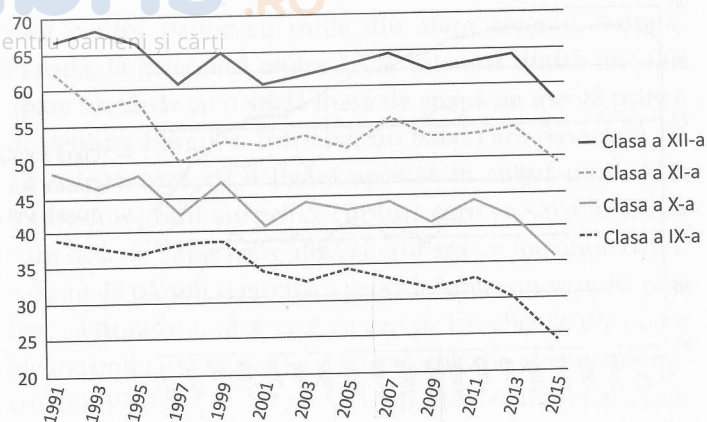

Figura 1.3. Procentul elevilor de liceu care au întreținut vreodată relații sexuale, pe clase. Youth Risk Behavior Surveillance System, 1991–2015.

sunt împreună de atunci. Când le-am atras atenția, răspunsul lor a fost: «Știu, ne-am comportat stupid.» Alți adolescenți, în special băieții, au spus că, pur și simplu, nu au curaj să-și dea întâlniri. Mike, de 18 ani, scrie: „Nu. Nu-s făcut pentru jocul ăsta. Din cauza lipsei de încredere în mine, n-am stat prea bine pe plan amoros în timpul liceului.”

Lipsa întâlnirilor duce la un alt fapt surprinzător legat de iGen: este mai puțin probabil să întrețină relații sexuale decât adolescenții din deceniile trecute (vedeți figura 1.3).

Cea mai mare diferență se observă la tinerii de clasa a IX-a, categorie în care numărul adolescenților activi din punct de vedere sexual aproape că s-a înjumătățit din anii 1990 și până acum. În prezent, un adolescent obișnuit întreține relații sexuale prima dată în primăvara clasei a XI-a, pe când majoritatea celor din Generația X, din anii 1990, începeau cu un an mai devreme, în primăvara clasei a X-a. Prin comparație cu 1991, în 2015, numărul adolescenților de clasa a XII-a care au întreținut vreodată relații sexuale este mai mic cu 15%.

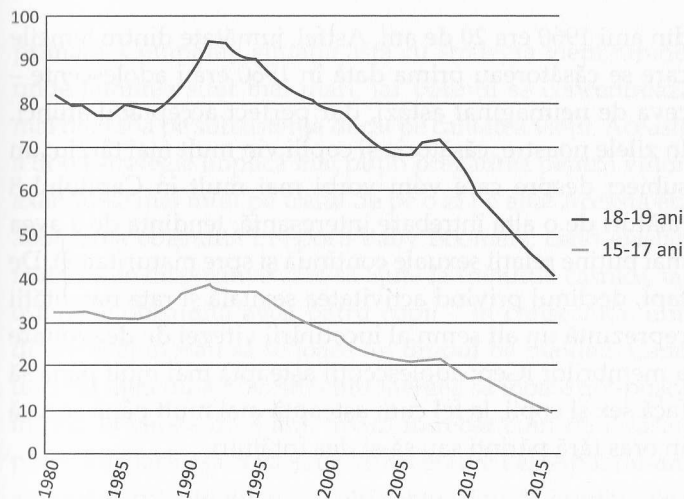

Figura 1.4. Rata natalității în rândul adolescenților între 18 și 19 ani din Statele Unite, la 1 000 de locuitori. Centers for Disease Control, National Center for Health Statistics, 1980–2015.

Faptul că mai puțini adolescenți fac sex este una dintre tendințele ultimilor ani pe care mulți o consideră pozitivă: rata natalității la adolescenți a ajuns la cel mai mic nivel în 2015, fiind redusă cu mai mult de jumătate față de începutul anilor 1990, când ajunsese la cel mai înalt nivel pentru vremurile moderne (vedeți figura 1.4). Doar 2,4% dintre fetele cu vârste cuprinse între 15 și 19 ani au dat naștere unui copil în 2015, comparativ cu 6% în 1992. Fiind mai puțini adolescenți care întrețin relații sexuale, rezultă mai puține fete care rămân însărcinate și dau naștere unui copil la vârste fragede. Astfel, tot mai puțini adolescenți fac acest pas irevocabil spre maturitate.

Rata scăzută a natalității printre adolescenți este interesantă și în contrast cu epoca de după cel de-al Doilea Război Mondial – în 1960, de exemplu, 9% dintre adolescente aveau copii. La vremea aceea, majoritatea erau necăsătorite; vârsta medie pentru prima căsătorie a femeilor

din anii 1960 era 20 de ani. Astfel, jumătate dintre femeile care se căsătoreau prima dată în 1960 erau adolescente – ceva de neimaginat astăzi, dar perfect acceptabil atunci. În zilele noastre, căsătoria și copiii vin mult mai târziu, un subiect despre care vom vorbi mai mult în Capitolul 8 (alături de o altă întrebare interesantă: tendința de a avea mai puține relații sexuale continuă și spre maturitate?). De fapt, declinul privind activitatea sexuală și rata natalității reprezintă un alt semn al încetării vitezei de dezvoltare a membrilor iGen: adolescenții așteaptă mai mult până să facă sex și copii, la fel cum așteaptă mai mult până să iasă în oraș fără părinți sau să-și dea întâlniri.

INTERLUDIUM DESPRE MOTIVELE PENTRU CARE ADOLESCENȚII SE COMPORȚĂ MAI PUȚIN CA NIȘTE ADULȚI – ȘI DE CE NU ESTE NICI BINE, NICI RĂU

S-ar putea să vă întrebați *de ce* este mai puțin probabil ca tinerii să facă lucruri destinate adulților – de exemplu, să iasă în oraș fără să fie însoțiți de părinți sau să întrețină relații sexuale – și dacă tendința de a se maturiza mai lent este un lucru bun sau rău. O abordare numită teoria istoriei vieții oferă câteva posibile răspunsuri. Această teorie spune că rapiditatea cu care se maturizează un tânăr depinde de locul și de perioada în care se dezvoltă. Într-un limbaj mai academic, viteza de dezvoltare este un proces de adaptare la contextul cultural.

Adolescenții de azi urmează strategia vieții lente, o abordare des întâlnită în spațiu și în timp, când familiile au mai puțini copii și se ocupă de ei cu mai multă atenție și pe termen mai lung. Ceea ce reprezintă o descriere potrivită pentru cultura actuală din Statele Unite, unde o familie obișnuită are de obicei doi copii; aceștia practică sporturi în mediu organizat de la vârsta de 3 ani, iar pregătirile pentru admiterea la facultate par să înceapă încă din școala

primară. Comparați situația asta cu strategia vieții rapide, unde familiile sunt mai mari, iar părinții se concentrează mai degrabă pe subzistență decât pe calitatea vieții. Această a doua strategie implică mai puțin pregătirea pentru viitor, axându-se mai mult pe traiul de pe o zi pe alta. Aceasta era abordarea obișnuită în epoca Baby Boomers, când existau mai puține dispozitive care să ajute la treburile casnice, iar o femeie obișnuită avea patru copii – în consecință, unii dintre ei ajungeau să se joace tot timpul pe maidan. Când unchiul meu mi-a povestit cum mergea să înoate gol-puşcă în râu, la vârsta de 8 ani, m-am întrebat cum de îl lăsau părinții să facă așa ceva și de ce nu erau cu el. Apoi mi-am amintit că părinții lui aveau alți șapte copii de îngrijit, plus o fermă de administrat, iar anul era 1946. Scopul era supraviețuirea, în niciun caz lecțiile de vioară începute de la 5 ani.

Teoria istoriei vieții subliniază că niciuna dintre cele două strategii nu este neapărat bună sau rea; ele doar există. Rețineți asta în timp ce explorăm noile tendințe; doar pentru că un lucru s-a schimbat prin comparație cu generațiile precedente, nu înseamnă că el e un lucru rău (sau bun) și în niciun caz nu vreau să sugerez așa ceva. De exemplu, în unele culturi, ieșitul la întâlniri în perioada de început a liceului e considerat un lucru bun – înseamnă că un tânăr este popular în raport cu sexul opus și că nu va avea probleme să conceapă, rapid, nepoții mult doriți de părinți. În alte culturi, relațiile romantice la o vârstă fragedă nu sunt văzute cu ochi buni – se merge pe ideea că, dacă începe prea repede să iasă la întâlniri, s-ar putea ca relația respectivă să-i ocupe prea mult timp și să nu-și mai termine studiile. Așa că problema „bun” versus „rău” depinde foarte mult de perspectiva culturală a unei persoane. Sugerez aceeași precauție în privința etichetării anumitor comportamente drept „mature” sau „imature”. Ieșitul în oraș cu prietenii e un comportament matur sau imatur? Dar relațiile intime? De fapt, nu sunt nici așa, nici așa – sau sunt ambele. În plus, asemenea etichete ignoră